LIBANON LYCEUM

mavo • havo • atheneum • gymnasium • technasium

Anti-pestprotocol Libanon Lyceum, Rotterdam

September 2026

Voor leerlingen, ouders & verzorgers, personeel

Inhoud

Vooraf 3

Het wettelijk kader 4

Plagen of pesten? 6

Verschillende vormen van pesten 7

Verschillende rollen 8

Signalen 10

De uitgangspunten 11

Wie doet wat? 13

Stappenplan na een melding van pesten 14

Afspraken met betrekking tot omgangsregels 16

Wat is cyberpesten? 17

Preventie 18

Dagelijkse aandacht voor een positief klimaat 19

Op de agenda 20

Aanspreekpunten 21

Informatie voor ouders: Wat kan u zelf doen? 22

Publicaties en websites ter informatie 23

Vooraf

Dit is het pestprotocol van het Libanon Lyceum.

Elke school is verantwoordelijk voor het scheppen van een sociaal en veilig leerklimaat en voor het monitoren van het veiligheidsgevoel van leerlingen. Dit protocol van het Libanon Lyceum is erop gericht om ouders, medewerkers en leerlingen van onze school op de hoogte te brengen van alles wat de school wil doen om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen.
Voor de tekst van dit protocol is (gedeeltelijk) gebruikt gemaakt van het pestprotocol van andere scholen en verschillende publicaties rondom het thema pesten.

Het wettelijk kader

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Er is al veel wet- en regelgeving om pesten op scholen tegen te gaan. Scholen in PO en VO zijn sinds 1 januari 2006 verplicht een plan op te stellen voor veiligheid, gezondheid en milieu conform de cao's basis- en voorgezet onderwijs. Dit plan wordt ook wel (school-) veiligheidsplan genoemd. Hierin beschrijft een school hoe zij fysieke en sociale veiligheid in en om het schoolgebouw waarborgt. Hieronder valt ook de aanpak tegen het pesten. Meestal legt de school in een pestprotocol vast wat zij onder pesten verstaat, hoe de school dit gedrag signaleert en hoe zij ermee omgaat. Scholen voor basis- en voortgezet onderwijs zijn volgens de Wet op Kwaliteitszorg (1998) verplicht een klachtvoorziening te treffen. Op grond van deze wet behoort iedere school te beschikken over een klachtenregeling. Hierin staat vermeld hoe de procedure van klachtbehandeling verloopt. Bij het Libanon Lyceum is deze regeling terug te vinden op de website bij Schooldocumenten.

Als onderdeel van het Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (Stichting BOOR) maakt het Libanon Lyceum gebruik van de klachtenregeling van BOOR. De ervaring leert echter dat met elkaar in gesprek gaan de beste weg is. Wij geven er dan ook de voorkeur aan om bij klachten zo snel mogelijk rond de tafel te gaan zitten om de klacht te bespreken. De mentor en anti-pestcoördinator/teamleider zijn daarbij respectievelijk het eerste en tweede aanspreekpunt. Indien een klacht niet kan worden opgelost in een gesprek op school kunt u in de klachtenregeling van school lezen welke verdere stappen gezet kunnen worden.

Eind maart 2013 stuurden staatssecretaris Dekker (OCW) en de Kinderombudsman een "Plan van Aanpak tegen pesten" naar de Tweede Kamer en naar de scholen. In dit plan wordt beschreven waarom het noodzakelijk is te komen om te komen tot een integrale aanpak tegen het pesten en waarom pesten zo lastig te bestrijden is. Tegelijkertijd worden een aantal initiatieven aangekondigd om te komen tot een doeltreffend beleid gericht op preventie en het oplossen van (pest-problemen). Dit beleid zal zich langs drie lijnen ontwikkelen:

1. Normstelling en bewustwording
2. Toerusting van ouders en leerlingen, leraren en scholen
3. Formeel kader

In het kader van deze drie ontwikkellijnen krijgen de scholen op korte termijn te maken met onder andere de volgende zaken. Het gaat om zaken die op enig moment gerealiseerd moeten worden.

- Een schoolbrede en structurele aanpak van het pesten wordt verplicht.
- Een bewezen effectief anti-pestprogramma kan gebruikt worden maar is niet verplicht.
- Iedere school monitort de sociale veiligheid op school.

• Iedere school heeft een vertrouwenspersoon of anti-pestcoördinator
• De inspectie gaat op de bovengenoemde punten toezien.
• Er komen pilots waarin programma's gericht op het tegengaan van pesten worden geëvalueerd op hun effectiviteit.
• Alle scholen hebben een duidelijk pestprotocol.
• Scholen hebben een programma waarbinnen er aandacht is voor (het voorkomen) van pesten.
• Scholen hebben een helder sanctiebeleid.
• Scholen stellen het thema pesten regelmatig aan de orde in het contact met ouders.
• Er komt aan het begin van ieder schooljaar een moment waarbij pesten centraal staat.
• Er komt meer aandacht voor de afhandeling van klachten over pesten. De klachtenregeling wordt zo nodig verbeterd en aangepast.
• Er komen aanvullende bestuurlijke afspraken met de besturenraden en het ministerie met betrekking tot het voorkomen, bestrijden, signaleren en aanpakken van het pesten.
• Lerarenopleidingen en pabo's zullen binnen hun curriculum extra aandacht gaan geven aan het pesten.
• Er komen na- en bijscholingsprogramma's voor zittende docenten.
• Scholen zullen programma's moeten gaan ontwikkelen gericht op het tegengaan van cyberpesten.

Plagen of pesten?

Plagen is een spel, dat door niemand als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Plagen is niet systematisch en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat. Er is sprake van gelijkwaardigheid tussen de partijen. Door elkaar eens uit te dagen, leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan, dat is een vaardigheid die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering. Zo kan plagen zelfs een pedagogische waarde hebben.
Als plagen pesten wordt. Bij pesten wordt het plagen tot een probleem. De regel geldt dat degene die het ondergaat bepaalt wanneer plagen pesten wordt: wat gewenst is en wat niet meer. Wat voor de één een vorm van ongewenst gedrag is, hoeft dat voor de ander niet te zijn. Wat voor de één een grapje of een plagerijtje is, kan door de ander als enorm vervelend of kwetsend ervaren worden. Wat misschien niet persoonlijk bedoeld is, kan iemand direct raken. Het wordt een probleem als je er samen niet meer uitkomt.
Pesten wordt als bedreiging ervaren. De pester speelt de baas, de gepeste is niet meer in staat voor zichzelf op te komen en ondervindt duidelijk nadelige gevolgen. We spreken van pestgedrag als het zo regelmatig gebeurt, dat de leerling zich niet langer veilig voelt in de school.

Verschillende vormen van pesten

- **Verbaal en direct pesten**
  Bijvoorbeeld schelden, dreigen, belachelijk maken, uitlachen of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof of seksuele voorkeur of n.a.v. een verkeerd antwoord in de klas of andersoortig gedrag
- **Fysiek pesten**
  Bijvoorbeeld trekken, duwen, spugen, schoppen, slaan, laten struikelen, krabben, bijten, aan de haren trekken; seksuele intimidatie.
- **Isolatie**
  Bijv. uitsluiten door een klasgenoot voortdurend duidelijk te maken dat hij of zij niet gewenst is, doodzwijgen of roddelen met anderen over de gepeste.
- **Intimidatie**
  Bijvoorbeeld het dreigen met geweld.
- **Discriminatie**
  Discriminatie wil zeggen dat er (uiteraard onterecht) onderscheid wordt gemaakt tussen mensen op grond van kenmerken die er niet toe doen, zoals sekse, handicap, leeftijd, afkomst, religie, huidskleur, enz... Dat mag niet. Maar het gebeurt wel! Discriminatie is zeker ook een vorm van pesten. Kinderen en jongeren op school die worden gediscrimineerd worden buiten gesloten omdat zij worden veroordeeld door hun schoolgenoten.
- **Stelen of vernielen van bezittingen**
  Bijvoorbeeld het afpakken, beschadigen en kapotmaken van spullen.
- **Digitaal pesten of cyberpesten**
  Ongewenste berichten sturen, via WhatsApp, mail of andere chatprogramma's. Opmerkingen verspreiden op social media, het gebruiken van social media met de bedoeling iemand zwart te maken door het verzenden van opmerkingen en /of foto's of filmpjes). Omdat deze vorm van pesten vaak lastig zichtbaar is voor ouders en school en de gevolgen zeer groot kunnen zijn, hebben we hier een apart hoofdstuk aan gewijd.

Verschillende rollen

Gepeste

Iedere leerling loopt het risico gepest te worden, maar sommige kinderen lijken daarop een grotere kans te maken dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken, maar het heeft vaker te maken met gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop die worden geuit. Kinderen die gepest worden hebben vaak andere interesses dan de meeste leeftijdgenoten of ze doen dingen anders. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet. Veel kinderen die gepest worden hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat dan ook uit. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uit komt.

Pester

Pestende leerlingen zijn vaak fysiek en /of verbaal de sterksten. Meisjes pesten vaker door middel van psychisch geweld zoals buitensluiten en roddelen. Bij jongens wordt juist vaker fysiek geweld gebruikt. Pesters kunnen het zich permitteren zich agressief op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of indirecte inzet van geweld. Ze lijken populair te zijn in een klas, maar dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven. Ook pesters hebben op de langere termijn last van hun pestgedrag. Ze hebben vaak moeite om een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht.

Meelopers

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij pesten in de actieve rol van pester. Sommigen doen uit angst of uit berekening, mee. Dit zijn de zogenaamde 'meelopers'. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers hopen op de populariteit van de pester mee te liften.

Omstanders

Dit zijn leerlingen die wel zien dat het pesten plaatsvindt maar geen actie ondernemen. Zij blijven op afstand. Doordat zij niets doen houden zij het pesten in stand. De reden voor hun gedrag heeft vaak met angst te maken, soms met onverschilligheid.
Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt. Gelukkig neemt ook af en toe een leerling, of een klein groepje leerlingen, het voor het gepeste kind op.

Ouders

Wanneer kinderen worden gepest, durven ze vaak niet aan hun ouders te vertellen dat hen dit overkomt. Ze kunnen bang zijn dat hun ouders naar school gaan, het aan de mentor vertellen en dat deze het verkeerd aanpakt. Ze schamen zich vaak dat hen dit overkomt. Soms denken ze dat ze het gedrag van de pester zelf hebben uitgelokt en dat ze dus verdienen om gepest te worden.

Vakdocenten en onderwijsondersteunend personeel

Van vakdocenten en onderwijsondersteunend personeel verwachten we dat ze pestgedrag kunnen signaleren en dat zij op gepaste wijze interveniëren als pesten daadwerkelijk aan de hand is.
Het kan soms lastig zijn om te signaleren omdat dit vaak buiten het zicht van volwassenen gebeurt.

Signalen

Een kind dat gepest wordt kan onderstaande signalen laten zien:

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

De uitgangspunten

Een anti-pestprotocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:
1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het anti-pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

De vijfsporenaanpak

Door het ondertekenen van het Nationaal onderwijsprotocol heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

• De school zorgt dat de directie, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten
• De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

• Het probleem wordt serieus genomen
• Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt of gebeurd is
• Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen
• Het aanbieden van hulp door iemand van het SOT.

Het bieden van steun aan de pester

• Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de gepeste
• De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
• Wijzen op gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag
• Het aanbieden van hulp door iemand van het SOT.

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

Het bieden van steun aan de ouders

• Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen

• De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken

• De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind

• De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Wie doet wat?

Het Libanon Lyceum heeft verschillende personen binnen de school die zich inspannen om pesten te voorkomen en/of te stoppen.

De vertrouwenspersoon is een persoon binnen de school die er is voor leerlingen die te maken krijgen met pesten. En ook voor ouders die zich hierover zorgen maken.

De meeste leerlingen zullen naar hun eigen mentor toegaan. De vertrouwenspersoon is er vooral voor diegenen die dat niet durven of kunnen. Deze persoon vangt de gepeste leerling (en de ouders) op.

Samen brengen ze de situatie in kaart en bekijken ze de mogelijke en wenselijke acties om de pestsituatie op te lossen. Daarbij verwijst en begeleidt de vertrouwenspersoon eventueel naar andere medewerkers binnen of buiten de school. Hierbij zal vaak de anti-pestcoördinator van de school (hierover verderop meer) een rol spelen. De vertrouwenspersoon lost dus niet zelf het pestprobleem op, maar zorgt ervoor dat de juiste acties worden ondernomen. Acties, die voor de gepeste leerling goed voelen. Er worden nooit stappen gezet zonder dat de gepeste leerling daarvan weet en eraan toe is. Uitgangspunt is dat de gepeste leerling zich veilig genoeg voelt om aan het pestprobleem te werken. Daar werken de vertrouwenspersoon en de leerling (met zijn ouders) samen naar toe. Overigens kunnen leerlingen en ouders ook bij de vertrouwenspersoon terecht als ze zich zorgen maken om een ándere leerling.

De mentor is een vakdocent die de klas gedurende het jaar o.a. begeleid in het vormen van een veilige groep waarin de leerlingen zich gerespecteerd, gezien en gekend voelen door elkaar. De mentor heeft goed zicht op de groepsdynamiek, werkt preventief door te normeren, activiteiten te organiseren met verbinding als thema, is in staat snel te signaleren en kan in een vroeg stadium van pesten herstelgesprekken voeren.

De anti-pestcoördinator is een deskundige in het aanpakken van fysiek en online pesten. De coördinator fungeert als vraagbaak voor collega's met vragen over pesten, implementeert het anti-pestprotocol en houdt het beleid actueel. Ook brengt de coördinator dit anti-pestbeleid regelmatig onder de aandacht van collega's, leerlingen en ouders en deelt hij nieuwe ontwikkelingen. Voor de vertrouwenspersoon is de coördinator een onmisbare adviseur bij het aanpakken van pestproblemen. Waar de vertrouwenspersoon zich richt op de gepeste leerling, heeft de coördinator een veel bredere scope: deze richt zich op het aanpakken en voorkomen van pesten in de school samen met de ondersteuningscoördinator.

De ondersteuningscoördinator. Op het Libanon Lyceum is de ondersteuningscoördinator uiteindelijk verantwoordelijk voor het anti-pestbeleid op school. Dat betekent dat het protocol bijgehouden wordt, het MT geadviseerd wordt over ontwikkelingen in de aanpak van pesten en dat er regelmatig contact is met scholen uit de wijk zoals op de VOS (veilig op school) bijeenkomsten.

Stappenplan na een melding van pesten

De mentor

1a. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste leerling en later met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.

1b. Vindt het pesten buiten het klassenverband plaats dan zoekt de mentor na het gesprek met de gepeste leerling contact met de leerlingcoördinator/anti-pestcoördinator. De laatste zal met de mentor en de pester in gesprek gaan (zie het kopje De leerlingcoördinator/anti-pestcoördinator in het stappenplan)

2. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.

3. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met de het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.

4. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de leerlingcoördinator/anti-pestcoördinator van de leerling(en). Hij/zij overhandigt hem/haar het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

5. Mentoren noteren gespreksnotities inclusief afspraken met pester en gepeste in het logboek gedeelte van Magister.

De leerlingcoördinator is tevens anti-pestcoördinator

Anti-pestcoördinator: Richt zich op het voorkomen van pesten (preventief) en het aanpakken ervan (curatief). Zij zijn verantwoordelijk voor het anti-pestprotocol, de registratie van incidenten en het evalueren van het veiligheidsbeleid.

1. De anti-pestcoördinator neemt de rol van de mentor over bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.

2. De anti-pestcoördinator heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.

3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
   - confronteren
   - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
   - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten

4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij/zij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.

5. De anti-pestcoördinator adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door iemand van het ondersteuningsteam.

6. Hij/zij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.

7. Hij/zij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.

8. Hij/zij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.
9. Indien er niks veranderd neemt de anti-pestcoördinator contact op met de ondersteuningscoördinator.

De ondersteuningscoördinator

1. De ondersteuningscoördinator ondersteunt waar nodig mentoren en anti-pestcoördinatoren tijdens de verschillende fasen in het proces.
2. De ondersteuningscoördinator kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.
3. De ondersteuningscoördinator vraagt regelmatig aandacht voor de problematiek via de nieuwsbrief aan de ouders en via de schoolkrant
4. De ondersteuningscoördinator blijft zich oriënteren op ontwikkelingen op het gebied van pesten (en bijbehorend beleid)
5. De ondersteuningscoördinator coördineert alle activiteiten en maatregelen op het gebied van pesten, en bespreekt dit regelmatig met het ondersteuningsteam.

Schorsing

Wanneer het onveilige gedrag blijft aanhouden, volgt een schorsing van een dag. Daarna krijgt de pestende leerling een langere schorsing. Dit kan uiteindelijk leiden tot
plaatsing op een bovenschoolse voorziening als een OPDC (Orthopedagogisch Didactisch Centrum) voor 13 weken.

Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan verwijdering van school.

Afspraken met betrekking tot omgangsregels

In en rond de school, tijdens pauzes en tussenuren worden leerlingen op hun gedrag aangesproken. Ook spreken we ons uit over het gedrag tijdens de reis van en naar school en op schoolreizen.
Met alle leerlingen worden het 1e kwartaal van het schooljaar in de mentorles onderstaande regels besproken.

- Als geplaagd worden niet meer leuk is, geef je een duidelijk signaal af
- Als dit signaal gegeven wordt, stopt het plagen
- Niemand mag een andere leerling pesten
- Je neemt elkaar zoals je bent, iedereen kan zichzelf zijn
- Niemand wordt buitengesloten
- Je blijft van elkaar af
- Je blijft van elkaars spullen af
- Je bedreigt elkaar niet.
- Je luistert naar elkaar
- Je laat elkaar uitspreken
- Je lost ruzies op door met elkaar te praten
- Je spreekt een pester aan op zijn gedrag en kunt daarbij rekenen op steun van de klas.
- Als je pestgedrag meldt, is dat geen klikken.

Wat is cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Hoe wordt er gepest?

• pest-appjes (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)
• stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van 'hate'-mails of het dreigen met geweld op facebook/Instagram/snapchat.
• het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
• ongewenst contact met vreemden
• naaktfoto's
• hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-appjes of mail.

Het stappenplan na een melding van cyberpesten

1. Bewaar de berichten: Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, WhatsApp - gesprekken opslaan).
2. Blokkeren van de afzender: Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de gebruiker kan blokkeren.
3. Probeer de dader op te sporen: Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.
4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling: Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.
5. Verwijs de ouders zo nodig door: Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:
   0800-6050101: Ouders & Onderwijs
   0900-1113111: Landelijk meldpunt vertrouwensinspecteurs
6. Adviseer aangifte: In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101)
7. De ondersteuningscoördinator: Verwijs de pester en/of de gepeste door naar het ondersteuningsteam wanneer verdere begeleiding nodig is.

Preventie

Klas 1

In klas 1 doen we van alles om een positieve groepssfeer op het Libanon Lyceum neer te zetten. De leerlingen leren elkaar snel beter kennen tijdens de mentorlessen en het brugklaskamp dat al na 3 weken plaats vindt. We beginnen aan de start van het jaar met het opstellen van 'Klassenafspraken' tijdens de mentorles. De leerlingen maken hun eigen top 5 van normen en waarden die ervoor zorgen dat er respectvol met elkaar wordt omgegaan. De 'Klassenafspraken' worden vastgelegd en in de klas gedeeld. Ze zijn voor en door de leerlingen gemaakt. De mentor neemt elke maand met de klas door of de afspraken nageleefd worden.

Ook praten de mentorenin de klas over hoe je moet omgaan met socials als whatsapp/snapchat/instagram/youtube.

Leerlingen kunnen contact opnemen met hun mentor, de vertrouwenspersoon, de anti-pestcoördinator en een melding doen via de helpknop op de schoolsite wanneer zij zich gepest voelen of iemand kennen die gepest wordt.

Direct na de introductieweek gaan een aantal leden van het schoolondersteuningsteam langs de klassen met een PowerPoint presentatie zodat leerlingen weten hoe ze hulp kunnen vragen en wat ze kunnen verwachten.

Klas 2

In klas 2 werken mentoren aan kennismaken, omgaan met conflicten, voor jezelf opkomen, pesten en vriendschap. Met deze lessen krijgen de leerlingen de handvatten om beter met zichzelf en hun klasgenoten op te schieten. Het materiaal bevat activerende lessen en werkvormen.

Leerlingen kunnen contact opnemen met hun mentor, de vertrouwenspersoon, de anti-pestcoördinator en een melding doen via de helpknop op de schoolsite wanneer zij zich gepest voelen of iemand kennen die gepest wordt.

Klas 3

In klas 3 is op dit moment geen preventieve lijn. We zijn aan het nadenken over een alternatief.

Leerlingen kunnen contact opnemen met hun mentor, de vertrouwenspersoon, de anti-pestcoördinator en een melding doen via de helpknop op de schoolsite wanneer zij zich gepest voelen of iemand kennen die gepest wordt.

Bovenbouw

In de bovenbouw merken wij dat er steeds minder behoefte is aan het bespreken van en de gevolgen van pesten. Leerlingen in de bovenbouw kunnen contact opnemen met hun mentor, de vertrouwenspersoon, de anti-pestcoördinator en een melding doen via de helpknop op de schoolsite wanneer zij zich gepest voelen of iemand kennen die gepest wordt.

Dagelijkse aandacht voor een positief klimaat

Door veel en vaak te spreken en te schrijven over de schadelijke gevolgen van pesten creëren we eigenlijk veel aandacht voor iets dat we liever niet willen. Het is hetzelfde als we heel ijverig proberen niet aan een roze olifant te denken als dat van ons gevraagd wordt. Anti-pestbeleid is per definitie probleemgericht.

Daarom vinden we het ook belangrijk om binnen school het belang van vriendschappelijke relaties te benadrukken. Voorbeelden zijn:

- We hechten er aan de leerlingen te kennen. Dat betekent dat we zo snel mogelijk elkaars namen weten.
- Docenten staan aan het begin van de les in de deuropening en begroeten de leerlingen.
- Leerlingen worden aangemoedigd hun talenten te laten zien (sporttoernooien, culturele avonden etc.)
- Leerlingen in de brugklas krijgen een klassenbuddy die, als zij even niet in de les zijn, uitgedeelde papieren bewaart en aantekeningen deelt. Hierbij wordt afgesproken dat het initiatief om contact te maken van twee kanten moet komen.
- Leerlingmentoren (ouderejaars leerlingen) begeleiden per tweetal een brugklas bij alle belangrijke evenementen van het jaar (denk aan Openingsceremonie Hoflaan kerk, kamp, het eerste SLC etc.).
- Teach Buddy is een app waarmee leerlingen op school zelf vakinhoudelijke begeleiding door ouderejaars kunnen regelen.
- De viering van Paarse Vrijdag, de tweede vrijdag van december, wordt georganiseerd door de leerlingenraad.
- De leerlingenraad organiseert o.a. ook schoolfeesten en andere evenementen.
- We kennen een jaarlijkse Pakkendag waarop iedereen (leerlingen en personeel) op z’n allermooist aangekleed op school rondloopt.
- Er is een spelletjesclub (Dice Society), een boekenclub, een Tech Hub voor leerlingen die na schooltijd bezig willen zijn met hun favoriete activiteit.

We willen een verbindende school zijn waar gewerkt wordt vanuit de visie dat iedereen de moeite waard is en gewaardeerd wordt om wie hij is, om wat hij kan en doet binnen zijn eigen mogelijkheden en de kaders van de school.

Op de agenda

Herstelrecht

Herstelrecht is een internationaal gehanteerd pedagogisch model dat niet gericht is op straffen, maar op herstel. Er worden dan binnen school verschillende interventies en initiatieven ontwikkeld om relaties op te bouwen, te verstevigen en te herstellen.

Het Libanon Lyceum heeft zich voorgenomen om dit model verder te verkennen, personeel te scholen, binnen een aantal jaren dit model te implementeren binnen school en een beleid te schrijven.

Aanspreekpunten

Binnen school

Mentor	Zie Organisatie op de website
Leerlingcoördinator/ Anti-pestcoördinator	Onderbouw: Mw. Van der Loos (los@llr.nl), Mw. Tabak Bovenbouw: Dhr. Stoskovic(stc@llr.nl), Mw. Vijverberg (vvg@llr.nl)
Teamleider	Onderbouw: Mw. Brak, (brk@llr.nl), Dhr. Dröge, (drg@llr.nl), Bovenbouw: Dhr. Arslan (ars@llr.nl), Mw. Van Wees (wes@llr.nl)
Rector	Dhr. Van der Zande, znd@llr.nl
Ondersteuningscoördinator	Mw. van Wijngaarden, wyn@llr.n
Vertrouwenspersonen	Onderbouw: Mw. Tabak, tbk@llr.nl Bovenbouw: Mw. Jansen, jns@llr.nl

Buiten school

Politie (wijkagent)	Wijkagent Kralingen-Crooswijk, 0900-8844
Klachtenregeling BOOR	klacht@stichtingboor.nl
Externe vertrouwenspersoon BOOR	Dhr. Klok, arnoud@cvp-plus.nl en Mw. Ouweneel, seema@socialsafety.work

Informatie voor ouders: Wat kan u zelf doen?

Uw kind wordt gepest

- Onderneem niet direct boze stappen. Laat het kind wel duidelijk merken dat u wilt helpen, maar beraadt u op een goed plan van aanpak.
- Ga na wat uw kind zelf al heeft gedaan om het te stoppen
- Bedenk samen de volgende stap: wat kunnen jullie eraan doen?
- Doe niets buiten het kind om, ook als u naar de leerkracht stapt kunt u dit het beste aangeven. Kinderen zijn vaak bang dat hun ouders (de verkeerde) stappen ondernemen waar zij niets van weten.
- Letterlijk en figuurlijk: ga niet voor uw kind staan, maar ernaast of erachter.

Uw kind pest

- Vraag je kind wat er precies gebeurd is voordat jezelf oordeelt.
- Denk van tevoren na waarom je kind pest, ga daarna het gesprek aan.
- Leg uit wat pesten voor een ander kind betekent.
- Bedenk samen een oplossing om het pesten te stoppen.
- Praat met de mentor van je kind.

Publicaties en websites ter informatie

Algemeen
schoolenveiligheid.nl
pesten.startkabel.nl
pestenislaf.nl

Voor projecten en cursussen
www.rotsenwater.nl
www.kanjertraining.nl

Literatuur

- Sociaal emotionele ontwikkeling, basisonderwijs en speciaal onderwijs en sociaal emotionele ontwikkeling voortgezet (speciaal) onderwijs' – Een overzicht van sociale vaardigheden en trainingen door J. Kuil, L.Kuipers, A. Leurink, Stichting Leerplan Ontwikkeling, ISBN 9032912852
- 'Kinderen en pesten, wat volwassenen ervan moeten weten en eraan kunnen doen' door B. van der Meer, Kosmos-Z&K uitgevers, 2002, ISBN 902153625
- 'Projectplan pilotproject Focus-methode' door B. van der Meer en M. Stapert, Expertisecentrum voor Veiligheid, Rosmalen, 2003